

14. ОКТОБАР

ЛИСТ РАДНОГ КОЛЕКТИВА
ИНДУСТРИЈСКО-ГРАЂЕВИНСКОГ ПРЕДУЗЕЋА
„14. ОКТОБАР“ — ОБРЕНОВАЦ

ИЗЛАЗИ ЈЕДАНПУТ МЕСЕЧНО

ГОДИНА II • БРОЈ 16 • ЈУЛ 1970. • БЕСПЛАТАН ПРИМЕРАК

КУЛТУРА РАДА

Ако је култура рада као део елементарне културе и културног живота уопште доскора истицана само као потреба данашњег развитка материјалне базе друштва, са којом ниво тога развоја треба већ да рачуна, данас је то стварност и, у извесном смислу — покрет. Нарочито у самој бази, у привредним организацијама.

Све је више радних колектива, наиме, који своју пажњу усмеравају и на ову компоненту у процесу рада. У тим колективима, заправо, озбиљно рачунају с њом. Уносећи тековине културе у средиште самог процеса дошли су до закључка да културна средина, амбијент и други елементи културе рада утичу на производност, квалитет производње, па и на друштвене односе.

Није све једно какви су хиџијенски услови на радним местима, какав је естетски изглед просторија и средстава за рад, уређење у просторијама и фабричком кругу, какви су опхођење, дијалози, одело, навике људи. Какав је образовни и културни ниво радника, њихове стамбене прилике, колико користе тековине културе, колико читају, гледају филм и позоришне представе, па самим тим колико прихватају ново из области технике и технологије, колико су пословни.

У предузећу „14. октобар“ учињени су почетни кораци и с обзиром на њихову величину представљају успех скромно али укусно уређене просторије управне зграде, просторије друштвене исхране и друго). Ипак, много чега недостаје, што је врло често резултат скромних могућности, али и несхватања потребе да наши рад треба све више да добија нова обележја која ће га сврстати у ред високо развијених производних јединица друштва.

Овом приликом не бисмо се упуштали у конкретне прилике и могућности за поједина решења. Заложили бисмо се само да досадашња настојања добију много већу подршку свих фактора у предузећу, да овај покрет добије своје право место у настојањима да се организује модерно предузеће. Да то буде предмет нашег деловања истог интензитета какав је, на пример, борба за високу производњу, за самоуправне односе или за радну и технолошку дисциплину, јер су и оне унеколико условљене културом рада.

ПОЛИТИЧКА ХРОНИКА

ЛАТИНКА ПЕРОВИЋ РАЗГОВАРАЛА СА КОМУНИСТИМА „14. ОКТОБРА“

Актуелна друштвена и политичка питања у Социјалистичкој Републици Србији била су тема разговора који је, на раније постављена питања комуниста „14. октобра“, 15. овог месеца водила Латинка Перовић, секретар ЦК СК Србије. У просторијама клуба предузећа политички актив је најпре саслушао уводно изла-

ПОЛУГОДИШЊИ БИЛАНС ПРЕД ОРГАНИМА УПРАВЉАЊА

РЕЗУЛТАТИ ПОСЛОВАЊА — ПОЗИТИВНИ

На седници Управног одбора предузећа (20. VII 1970.) усвојен је периодични обрачун и извештај о пословању за прво полугође 1970. године. Остварени су следећи резултати:

Укупан приход	26.009.186.—
Утрошена средства	19.526.631.—
Доходак	6.482.555.—
Уговорене обавезе	429.089.—
Законске обавезе	485.235.—
Лични доходи	4.961.924.—
Добит	— 606.307.—

Овако остварен финансијски резултат предузећа у поређењу са резултатом у истом периоду прошле године и са планираним резултатом за прво полугође ове године показује извештај пад и то са разлога што је реализација роба и услуга за око 4,19 одсто мања од планиране, а кретање трошкова није било у истој сразмери. Ово је довело до тога да је пала и стопа акумулације. У 1969. години, на пример, она је износила 4 одсто а 1970. 2,3 одсто.

На седници је истакнуто да је, с обзиром на објективне тежкоће, ове резултате можемо сматрати задовољавајуће. Кад

кажемо да су ти проблеми били објективног карактера, онда првенствено имамо у виду неповољне временске прилике које су много утицале на смањење активности у производњи грађевинског материјала, у грађевинској оперативи а, везано с тим, и у машинском парку. Све је то директно утицало на смањење реализације, а како је велики део трошкова фиксног карактера, нормално је да није могло доћи и до пропорционалног смањења трошкова, што се одразило на финансијски резултат.

Поред наведених објективних разлога, који су се директно одразили на пословање истакнуто је да још увек има и субјективних чинилаца у производњи и пословању који такође утичу на остваривање финансијског резултата. Тако је речено да на плану смањења трошкова нису исцрпљене све могућности и да су утврђени материјала и живог људског рада још увек велики. Ово се првенствено односи на грађевинску оперативу. Сnižење трошкова производње у овој јединици остаје и даље један од главних задатака.

Речено је даље да се треба више ангажовати у наредном периоду на сарадњи између појединих радних јединица и то у смислу поштовања рокова и договора, како не би долазило до

закашњавања у извођењу појединих радова.

Производња грађевинског материјала у првом полугођу се борила са многим тешкоћама и није остварила план производње, па су због тога и финансијски резултати за оба погона знатно слабији. У вези с тим је закључено да је код ове делатности неопходно држати темпо у производњи и то тако да се у погону Ваљево обезбеди производња од 32.000 јединица и 75—80 милиона старих динара реализације месечно за погон Обреновац. Ово је неопходно с обзиром да је у првом полугођу, услед неповољних временских прилика, доста изгубљено.

Указано је на потребу већег ангажовања техничког и економског кадра у правцу отклањања свих диспропорција и неусаглашености у производњи и пословању као и на тражење резерви, уштеда и рационализација код свих делатности.

Стеван УЗЕЛАЦ

ИНИЦИЈАТИВЕ

ШТА ЗНАЧИ УШТЕДА ОД ДВА ПОСТО

У организацији каква је ИГП „14. Октобар“, која све више поприма нове карактеристике у организационом, технолошком и производном смислу, све врсте рационализација и уштеда добијају посебан значај. Разнолика организација појединих производних делова и њихова територијална удаљеност отежава манипулацију појединим материјалним чиниоцима, њихово чување и праћење.

Сама технологија и природа производног процеса великих контингената кабастих материјала и производа, који су често изложени деловању природних утицаја, отежава рад и постизање стандардног квалитета, повећава шкртост и заступљеност производа слабијих класа и тиме директно утиче на смањење економичности и рентабилности пословања.

Поставља се питање, може ли колектив и у којој мери утицати на ублаживање ових негативних утицаја који произилазе из посебне организације и технологије, односно, може ли колектив, улажући веће напоре у бољу организацију, рационалније манипулисање свим производним чиниоцима и већим залагањем у повећању ефективност радног времена, постићи такве уштеде које ублажују утицај негативних фактора и тиме директно повећати рентабилност, економичност и продуктивност пословања?

(Наставак на страни 4.)

Разговор на ову тему уствари је део програма идеолошког образовања комуниста. Основне организације СК „14. октобар“.

Све шире могућности за тражење нових облика самоуправног договарања. Раднички савет „14. октобра“

ИЗ САВЕЗНЕ СКУПШТИНЕ

УЗ АМАНДМАН XV И РЕЗОЛУЦИЈА

Усвајањем Резолуције о остваривању Уставног амандмана XV створене могућности да радни људи самостално утврђују организацију самоуправљања.

Почетком јуна ове године у Савезној скупштини усвојена је Резолуција о остваривању Уставног амандмана XV. Тиме су отклонене дилеме и нејасноће око његовог спровођења у пракси радних организација.

Имајући у виду значај ова два документа за самоуправну праксу у радним организацијама Редакција је одлучила да их објави у целини.

УСТАВНИ АМАНДМАН XV

Остварујући самоуправљање, радни људи у радној организацији као целини и организацијама удруженог рада у њеном саставу одређују питања о којима одлучују непосредно и поверавају одређене функције управљања радничком савету, односно према природи делатности радне организације другом одговарајућем органу управљања, а одређене извршне функције њему одговорним колегијалним и инокосним органима, које бира раднички савет.

Радни људи у радној организацији установавају органе управљања радне организације и организација удруженог рада у њеном саставу, одређују њихов делокруг и време за које се ти органи бирају и утврђују услове и начин њиховог избора, односно разрешења.

Законом се може одредити посебан поступак и начин именовања и разрешења инокосног извршног органа радне организације која врши послове од посебног друштвеног интереса.

Овим амандманом замењују се одредбе члана 90. став 1. члана 92. став 4. до 8. и члана 93. Устава.*)

*) Овај Уставни амандман усвојен је на седници Савезног већа од 18. XII и на седници Већа народа од 16. XII 1968 год. Због обимности материјала које доносимо, не објављујемо Основни закон о утврђивању и расподели дохотка у радним организацијама. Овај Закон Савезна скупштина усвојила је 29. јуна 1968. год., а објављен је у Службеном листу СФРЈ бр. 32/68.

Полазећи од Уставом утврбеног друштвено-економског положаја и права радних људи на самоуправљање у радној организацији и другим облицима удруженог рада;

подржавајући иницијативу Већа Савеза синдиката Југославије да се размотре досадашња искуства у остваривању начела и одредаба Устава о самоуправљању радних људи, а посебно Уставног амандмана XV;

узимајући у обзир широку расправу о тим питањима у радним организацијама друштвено-политичким организацијама, скупштинама друштвено-политичких заједница и другим друштвеним телима и јавности, Савезна скупштина, после претреса у свим већима, на основу Уставног амандмана IX, тачка 1, став 3, на седници Већа народа од 5. јуна 1970. године и на седници Друштвено-политичког већа од 5. јуна 1970. године доноси

РЕЗОЛУЦИЈУ О ОСТВАРИВАЊУ УСТАВНОГ АМАНДМАНА XV

1. У радној фази развоја самоуправних односа било је нужно потпуније законско регулисање самоуправљања у радним организацијама, чиме је дата нормативна основа за развој самоуправних односа, пружена потребна државна заштита тим односима, омогућено јачање самоуправних снага и обезбеђено јединство система самоуправљања.

Развојем социјалистичких друштвено-економских односа, јачањем материјалне основе самоуправљања, афирмацијом улоге радног човека у одлучивању о основним условима рада, стицању и расподели дохотка и ширим развојем самоуправне интеграције, законско прописивање једнообразне организације самоуправљања превазиђено је, јер није омогућавао радним људима да самостално утврђују организацију самоуправљања која би најбоље одговарала њиховим конкретним условима и потребама и бржем развоју самоуправних односа. Даље унапређивање самоуправљања све је више зависило од стваралаштва самих радних људи у самоуправној друштвеној бази.

То је захтевало јачање самосталности радних организација у уређивању унутрашњих односа. Ради тога је било неопходно своје нормативне функције државе у области организације самоуправљања на ону меру коју захтева обезбеђивање јединства друштвено-економског и политичког система.

Сви ови разлози наметали су потребу напуштања једнообразног уставног и законског прописивања организације самоуправљања у радним организацијама, и доношење Уставног амандмана XV.

II

2. Циљ Уставног амандмана XV је стварање уставних претпоставки да радни људи самостално утврђују организацију самоуправљања и уређују унутрашње односе у радним организацијама, како би се и тиме обезбедило даље јачање самоуправних права и одговорности радних људи, што непосредније изражавање њихових материјалних интереса у удруженом раду и њихово непосредно одлучивање о основним условима рада. Ради тога Уставним амандманом XV утврђено је право радних људи да, остварујући самоуправљање у радној организацији као целини и организацијама удруженог рада у њеном саставу, самостално одређују питања о којима одлучују непосредно и поверавају одређене функције управљања радничком савету, односно према природи делатности радне организације, другом одговарајућем органу управљања, а одређене извршне функције њему одговорним колегијалним и инокосним органима (у даљем тексту: колегијални и инокосни извршни органи), које бира раднички савет. Омогућавајући радним људима да, према специфичним условима и потребама своје радне организације утврде организацију самоуправљања, Амандман XV треба да допринесе да се у складу са циљевима привредне и друштвене реформе постигну што бољи резултати у коришћењу друштвених средстава, повећавају продуктивност рада, убрза општи технички прогрес и потпуније задовољавају потребе радних људи и друштвене заједнице.

3. Одредбе Уставног амандмана XV, као саставног дела Устава СФРЈ, могу се тумачити и примењивати само у складу са начелима и одредбама Устава о јединственом друштвено-економском и политичком систему. Односе и организацију самоуправљања у радној организацији и другим облицима удруженог рада треба развијати тако да

радни људи самоуправно одлучују о целокупној делатности радне организације, програму рада и развоја, коришћењу средстава, стицању и расподели дохотка и другим основним питањима свог друштвено-економског положаја.

III

4. У досадашњој примени Уставног амандмана XV постигнута су значајни резултати и исполене позитивне тенденције које се нарочито изражавају у јачању непосредног самоуправљања радних људи, афирмацији основних организација удруженог рада, остваривању савремене организације рада и развијању интеграције на самоуправној основи. Све је то допринело доследнијој примени начела Устава, афирмацији самоуправног споразумевања, општем усавршавању процеса самоуправног одлучивања и повећању ефикасности самоуправљања, широј примени савремених достигнућа науке у свим областима друштвеног живота, као и омогућавао успешнију примену Основног закона о утврђивању и расподели дохотка у радним организацијама.

Најзначајнији резултати у развоју самоуправљања постигнута су у оним срединама где је било обезбеђено и остварено демократско одлучивање и одлучивање радних људи у уређивању унутрашњих односа и организације самоуправљања.

5. У пракси остваривања Уставног амандмана XV јавиле су се и неки проблеми и дилеме у његовом остваривању и неразумевања у његовом тумачењу и примени. Испоиле су се и технократско-бирокуратске, конзервативне и друге антисамоуправне тенденције, чему су погодвале и слабости у политичкој акцији организованих социјалистичких снага, пролазне тешкоће у остваривању реформе, још увек недовољно развијена материјална база самоуправљања, а посебно материјалне тешкоће у којима су се нашле поједине радне организације било из објективних разлога или због неких неадекватних решења у друштвено-економском и политичком систему или неких мера текуће политике, било због сопствених слабости.

6. У остваривању Уставног амандмана XV усвајана су и нека решења неприхватљива с гледишта уставних одредаба о друштвено-економском положају и неотуђивим самоуправним правима радних људи. То се огледа нарочито у: сужавању самоуправних права радних људи у основним организацијама удруженог рада, посебно у ширим интеграционим целинама; сужавању непосредног одлучивања радних људи на зборовима односно референдумима; сужавања делокруга радничког савета и преношењу функција одлучивања о значајним питањима друштвено-економских односа у делокруг колегијалних и инокосних извршних органа; неоправданом смањивању броја чланова радничког савета; одређивању трајања мандата органа у радној организацији на начин који онемогућава рационалну примену начела смењивости, и учешће што већег броја радних људи у органима управљања; образовању колегијалних извршних органа без избора а на такав начин да у њихов састав улазе по својој функцији лица на руководећим радним местима или руководећи функционери или представници друштвено-политичких организација, односно условљавањем избора одређеним стручним квалификацијама; и давању директору права искључивог мандатора за предлагање кандидата за чланове колегијалних извршних органа.

7. У неким радним организацијама извршене су само формалне измене у статутима и другим самоуправним актима. Из-

стали су стваралачки напори за изнајлажење нових и адекватнијих облика и садржаја самоуправног организовања, посебно у ширим интеграционим целинама, у духу интенција и начела Устава и Уставног амандмана XV у складу са специфичним потребама радне организације. У току разматрања остваривања Уставног амандмана XV констатовано је да извршен број радних организација још увек нема статуте односно друге самоуправне акте, што представља непоштовање уставних начела и законских норми.

IV

8. Савезна скупштина позитивно оцењује до сада постигнуте резултате у највећем броју организација у унапређивању самоуправљања и стваралачку иницијативу радних људи у развоју различитих облика самоуправног организовања, која је подстакнута доношењем и остваривањем Уставног амандмана XV.

Неодговарајућа тумачења Уставног амандмана XV и деформације које су се јавиле у пракси његове примене указују на потребу још доследније борбе за остваривање начела Устава о друштвеном самоуправљању и Уставног амандмана XV, за даље јачање улоге радног човека као носиоца свих самоуправних права, за унапређивање савремене економије и начина привређивања, као и за остваривање суштине привредне и друштвене реформе.

9. Савезна скупштина сматра да треба пружити свестрану друштвену подршку оним настојањима и решењима у организацији самоуправљања која воде јачању непосредног одлучивања о свим битним питањима друштвено-економских односа, рада и пословања.

10. Структура органа у радној организацији треба да одговара Уставом утврђеном положају радничког савета односно њему одговарајућег органа управљања. У радничком савету треба да буду адекватно заступљене све организације удруженог рада у саставу радне организације.

Трајање мандата и начин и услови избора колегијалних и инокосних органа у радној организацији утврђују се самоуправним актом радне организације, у складу са основним начелима изборног система. Сагласно томе, сваки радни човек у радној организацији има право да бира и да буде биран у све органе управљања радне организације, да предлаже и утврђује кандидате, да предлаже опозив и одлучује о опозиву изабраних представника односно смењивању инокосног органа.

11. Самоуправно је право радних заједница да самостално образују један или више колегијалних органа ради вршења одређених извршних функција утврђених статутутом радне организације, спровођења пословне политике коју су утврдили радни људи непосредно или раднички савет, решавања текућих питања и вршења функција надзора. Колегијални извршни органи могу се образовати за поједина подручја делатности радне организације у циљу одговарајуће поделе рада и специјализованог начина решавања појединих питања, обезбеђивања рационалности, ефикасности, самосталности, ефикасности и одговорности у реализацији политике и одлука радничког савета, што је од посебне важности за радне организације са сложенијом организацијом рада и самоуправном структуром.

Колегијалне извршне органе бира раднички савет, а ако у складу са статутутом функције управљања непосредно врши радна заједница, бира их радна заједница у целини. На колегијалне и инокосне извршне органе

(Наставак на 6. стр.)

ИЗ РАДА ОРГАНА УПРАВЉАЊА

ШЕСТА РЕДОВНА СЕДНИЦА РАДНИЧКОГ САВЕТА И УПРАВНОГ ОДБОРА

ИМЕНОВАНЕ КОМИСИЈЕ И ОДБОРИ РАДНИЧКОГ САВЕТА

НА ШЕСТОЈ редовној седници Радничког савета ИГП „14. октобар“ у Обреновцу, која је одржана 25. јуна 1970. године, усвојено је више значајних одлука, информација и решења.

Усвојена је информација о извршењу одлука РС донетих на седницама од 3. и 4. априла 1970. и 12. и 29. маја ове године са следећом допуном:

На првој наредној седници Радничког савета биће поднесена информација у писменој форми, достављена у материјалу уз позив за седницу РС, о томе да ли су купљени тахографи за радну јединицу Машински парк и електричне дизајне и мешалце за маалтер према одлуци Радничког савета предузета од 12. маја 1970. године. Информацију ће припремити руководиоци радне јединице Трговине.

ОДЛУКА О СПРОВОБЕЊУ ПЛАНА

РАДНИЧКИ савет усвојио је и информацију о резултатима пословања предузећа за период јануар-мај 1970. године. У циљу извршења производно-финансијског плана за 1970. годину доноси се посебна одлука, чији ће се пречишћен текст доставити радницима одговорним за спровођење планских задатака.

Раднички савет је затим усвојио одлуку, која је претходно разматрана на седници Управног одбора, о пресељењу Пројектног бироа као издвојеног пословног места радне јединице за производно-техничка питања.

Пројектни биро као пословно место ове радне јединице чије је досадашње седиште било у Обреновцу, пресељено се у Нови Београд, Похорска улица број 25, у просторије у којима је управна радна јединица Грађевинска оператива Београд.

Пресељење Пројектног бироа извршено је најкасније до 1. септембра 1970.

Пројектни биро као пословно место имаће у седишту предузећа у Обреновцу истурени број радника — пројектара који ће обављати део послова овог бироа за интересанте подручја у коме је седиште предузећа.

О прерасподели кадра и о потребним средствима за рад стараће се помоћник директора за производно-техничка питања и помоћник директора за општа, правна, кадровска, финансијска и комерцијална питања.

СВИ РАДНИЦИ ОСИГУРАНИ

У НАСТАВКУ седнице РС изменена је и допуњена одлука Радничког савета од 12. децембра 1969. године која сада гласи:

Радној јединици Трговина одобрава се на име подмирења материјалних трошкова радат на целокупне готове производе издате, односно продате екстерним купцима и издате за сопствену употребу у износу од 6 одсто од вредности продатих и готових производа.

Одобрава се каса сконта 2 одсто за 10 дана плаћања екстерним купцима. Ова одлука се примењује од 1. јула 1970.

О извршењу одлуке стараће се РЈ Трговина.

Раднички савет је усвојио одлуку о колективном осигурању радника нашег предузећа. О предлогу ове одлуке позитивно су се изјаснили и чланови Управног одбора.

Колективно су осигурани радници нашег предузећа за период од 1. априла 1970. до 1. априла 1971. године на бази просечног броја запослених 750, а по 24 динара, што укупно износи 18.000 динара.

Средства за исплату колективног осигурања радника падају на терет радне јединице.

Колективно осигурање извршиће се код Осигуравајућег завода „Југославија“, а о извршењу одлуке стараће се Финансијско-књиговодствена служба.

Усвојено је Правилник о расподели личних доходака ИГП „14. октобар“ из Обреновца, који је такође претходно разматран на седници Управног одбора.

Овлашћује се служба општих, кадровских и правних послова да објави пречишћен текст одлуке о расподели личних доходака ИГП „14. октобар“ у целости према утврђеном предлогу.

Пречишћен текст Правилника доставиће се свим радним јединицама и стручним службама.

СТАЛНЕ КОМИСИЈЕ И ОДБОРИ РАДНИЧКОГ САВЕТА

ИМЕНУЈУ се сталне комисије и одбори Радничког савета.

I. КОМИСИЈА НАРОДНЕ ОДБРАНЕ

1. Марчета Михајло, председник,
  2. Павловић Буро, заменик председника,
  3. Илић Живко, члан,
  4. Вуковић Митар, члан,
  5. Стојановић Милан, члан,
  6. Радовић Милета, члан,
  7. Максимовић Милан, члан,
- Максимовић Милан вршиће дужност секретара ове Комисије;

II. ОДБОР ЗА РАСПОДЕЛУ И ПЛАНИРАЊЕ

1. Зоговић Милован, за председника,
  2. Павловић Милан, за члана,
  3. Стојановић Милан, за члана,
  4. Косић Милорад, за члана,
  5. Марковић Милоје, за члана,
- Узелац Стеван, за секретара;

III. ОДБОР ЗА УНУТРАШЊУ КОНТРОЛУ

1. Стојановић Милан, за председника,
  2. Павловић Живан, за члана,
  3. Војиновић Предраг, за члана,
  4. Живковић Живан, за члана,
  5. Стјепић Вид, за члана,
- Мургуљ Убавка, за секретара;

IV. КОМИСИЈА ЗА ПРИЗНАВАЊЕ СТЕПЕНА СТРУЧНЕ СПРЕМЕ

1. Павловић Буро, за председника,
2. Шћепановић Вукман, за члана,
3. Шћепановић Радован, за члана,
4. Бегенишић Боровоје, секретар;

V. КОМИСИЈА ЗА РАСХОДОВАЊЕ И ОТПИС

1. Шевич Душан, председник,
  2. Синђелић Миломир, члан,
  3. Петровић Боровоје, члан,
  4. Антић Борисав, члан,
  5. Марковић Милоје, члан,
- Павличевић Бисерка, секретар;

VI. КОМИСИЈА ЗА ТЕХНИЧКУ ЗАШТИТУ

1. Лукић Миломир, за председника,
  2. Павловић Живан, за члана,
  3. Вукадиновић Жарко, за члана,
  4. Балаалић Сеад, за члана,
  5. Буричић Милан, за члана,
- Стојичић Недељко, за секретара;

VII. КОМИСИЈА ЗА ДРУШТВЕНИ СТАНДАРД

1. Илић Живко, за председника,
  2. Марковић Наталија, за члана,
  3. Бирчанин Драгиша, за члана,
  4. Матић Марија, за члана,
  5. Бурић Борисав, за члана,
- Пановић Душанка, за секретара;

VIII. КОМИСИЈА ЗА ОДИКОВАЊА

1. Стојичић Недељко, за председника,
  2. Шевич Душан, за члана,
  3. Вуковић Митар, за члана,
  4. Стјепић Вид, за члана,
  5. Илић Живко, за члана,
- Бора Бегенишић, за члана;

IX. КОМИСИЈА ЗА ПРОПИСЕ И НОРМАТИВНА АКТА

1. Шћепановић Вукман, за председника,
  2. Петковић Радован, за члана,
  3. Узелац Стеван, за члана,
  4. Стојичић Недељко, за члана,
  5. Зоговић Милован, за члана,
- Референт за нормативну делатност, за секретара;

X. АРБИТРАЖНА КОМИСИЈА

1. Шћепановић Вукман, за председника,
  2. Шћепановић Вукосава, за члана,
  3. Лукић Миломир, за члана,
  4. Павловић Драган, за члана,
  5. Арнаутовић Живко, за члана,
- Петковић Радован, за секретара;

XI. КОМИСИЈА ЗА ЦЕНОВНИК

1. Павловић Драган, председник,
  2. Лукић Миломир, за члана,
  3. Милојковић Милан, за члана,
  4. Марковић Милоје, за члана,
  5. Мандић Божидар, за члана,
  6. Зоговић Милоорад, за члана,
  7. Брајковић Миланка, члан,
  8. Бурановић Мила, члан,
  9. Стојановић Милан, члан,
- Референт за калкулације секретар.

Именују се Комисије за полагање приправничких испита.

I. КОМИСИЈА ЗА ПРИПРАВНИКЕ ГРАЂ. СТРУКЕ

1. Павловић Буро, председник,
  2. Шћепановић Вукман, за члана,
  3. Брајковић Миланка, за члана,
- Секретар Комисије је шеф кадровског одељења;

II. КОМИСИЈА ЗА ЕКОНОМСКИ, ПРАВНИ И АДМИНИСТРАТИВНИ СМЕР

1. Зоговић Милован, председник,
  2. Шћепановић Вукман, за члана,
  3. Узелац Стеван, за члана,
- Шеф кадровског одељења за секретара;

III. КОМИСИЈА ЗА МАШИНСКУ И ЕЛЕКТРО-СТРУКУ

1. Шћепановић Радован, за председника,
  2. Шћепановић Вукман, за члана,
  3. Јовановић Божидар, за члана,
- Шеф кадровског одељења за секретара;

IV. КОМИСИЈА ЗА ТЕХНОЛОГИЈУ НЕМЕТАЛА

1. Шћепановић Вукосава, за председника,
  2. Шћепановић Вукман, за члана,
  3. Јовановић Божидар, за члана,
- Шеф кадровског одељења за секретара.

УГОВОР СА „ЗМАЈЕМ“ РАДНИЧКИ САВЕТ „14. ОКТОБРА“

РАДНИЧКИ савет „14. октобра“ је одлучио да се са индустријом машина „Змај“ закључи и потпише уговор о пословно-техничкој сарадњи. На основу овог уговора могу се закључивати посебни уговори који проистичу из права и обавеза уговорених страна „Змаја“ и „14. октобра“.

Овлашћује се главни директор предузећа да може да потпише уговор о пословно-техничкој сарадњи и уговоре који проистичу из ове сарадње.

Са Земљорадничком задругом из Уба закључиће се уговор о пословно-техничкој сарадњи, а и посебни уговори који проистичу из права и обавеза уговорених страна.

Главни директор предузећа овлашћен је да потпише овај уговор.

Потврђује се одлука Управног одбора од 24. априла 1970. године, а приговор Радног ИЛИБ одбија као неоснован јер је одлука УО од 24. априла 1970. године на закону основана. Илић је дужан да плати предузећу 1.609 динара на име плаћених трошкова школовања од стране овог предузећа.

Раднички савет „14. октобра“ је на крају седнице закључио да на својој првој наредној седници разматра ценовник радова за грађевинску оперативу.

ШЕСТА РЕДОВНА СЕДНИЦА УПРАВНОГ ОДБОРА

ШЕСТА редовна седница Управног одбора ИГП „14. октобар“ у Обреновцу одржана је 19. јуна 1970. године. На овој седници усвојено је више одлука и решења, а предаоци појединих одлука разматрани су и учућени на дефинитивно усвајање Радничком савету предузећа.

Управни одбор је усвојио информацију о резултатима пословања предузећа за првих пет месеци 1970. и предлог мера за извршење производно-финансијског плана „14. октобра“ за ову годину. Предложено је Радничком савету да размотри информацију о резултатима пословања предузећа и предлог мера.

Управни одбор такође предао је Радничком савету да размотри предлог Правилника о расподели личних доходака и примедбе и предлоге чланова радне заједнице.

Прихватио је предлог Правилника о утврђивању и расподели дохотка предузећа који је израдио Комисија за прописе и нормативна акта. О предлогу овог правилника изјасниће се зборници радних људи „14. октобра“, а затим ће се наставити разматрање Правилника на седници Управног одбора.

Оснива се градилиште за рушење старих објеката и продају материјала добијеног од рушења у оквиру радне јединице Грађевинске оперативе Београд.

Градилиште има својство обрачунске јединице у оквиру радне јединице и руководиоца градилишта за рушење има сва права и обавезе руководиоца градилишта објекта.

Општа, кадровска и правна служба је дужна да конституише градилиште за рушење. Она ће распоредити потребан број радника на градилишту и одредити руководиоца. Досадашња група за рушење старих објеката улази у састав градилишта за рушење. Градилиште ће почети да ради у року од осам дана од дана доношења ове одлуке, а кадровска комисија је дужна да у том року именује руководиоца градилишта.

Све задатке у циљу обављања послова на градилишту руководиоца градилишта ће добијати од руководиоца радне јединице и у том смислу ће моћи да предузима оне радње и послове на које буде овлашћен од стране руководиоца радне јединице.

САСТАВ ИНВЕСТИЦИОНО-ТЕХНИЧКЕ СЛУЖБЕ ПРЕДУЗЕЋА

ОБРАЗУЈЕ се инвестиционо-техничка служба предузећа у циљу обављања послова техничко-технолошке природе и других послова, чији је основ инвестирање.

У ужи део инвестиционе групе именовани су:

Милован ЗОГОВИЋ, саветник за економско-финансијска питања и Миломир ЛУКИЋ, машински инжењер.

По потреби технолози, машиници и други профилни кадрови повремено би се укључивали у рад групе у зависности од врсте посла који треба обавити.

Обим посла, као и врсту посла, група ће добијати сукцесивно у зависности од потреба одговарајућег радника-руководноца службе, односно главног директора.

О извршењу ове одлуке стараће се Милован ЗОГОВИЋ и Миломир ЛУКИЋ и повремено учесници у раду групе.

ЗАЈЕДНИЧКИ ВОД ЗА ОБЕЗБЕЂЕЊЕ ИМОВИНЕ ПРЕДУЗЕЋА

У ЦИЉУ потпуног обезбеђења имовине предузећа образује се за предузеће као целину заједнички вод за обезбеђење у који улазе: чувари распоревени на свим местима чувара, стално или повремено.

За командира вода именује се Милан МАКСИМОВИЋ, референт за народну одбрану, који ће истовремено обављати и послове у вези са обезбеђивањем имовине преко ватрогасаца-чувара.

Руководилац обезбеђења Милан Максимовић је дужан да после доношења ове одлуке сачини план обезбеђења и

изради нацрт Правилника о обезбеђењу имовине и достави га Радничком савету на коначно усвајање. У смислу Правилника о обезбеђењу треба да обезбеде једнообразне униформе чувара, да обави систематски лекарски преглед чувара, и да се на основу прегледа утврди да ли су и колико способни за рад на радним местима чувара.

Уколико нису способни за ова радна места треба обезбедити Кадровску комисију да их распореди на одговарајућа радна места према њиховој школој (стручној) спреми, односно према њиховим радним способностима.

Препоручује се Кадровској комисији, руководиоцу обезбеђења да посебним планом утврде могућности за побољшање службе обезбеђења. Потребно је да радници имају одређену стручну спрему утврђену Правилником о систематизацији радних места и да се поставе радници који су потпуно душевно и физички здрави и да нису старији од 50 година.

Обија се захтев Месне заједнице Обреновац о додели 50 кубних метара шљаке за пошпање сеоског пута Црквине—Рвати.

КОРИСНА ПРАКСА У РАДУ РАДНИЧКОГ САВЕТА „14. ОКТОБРА“

ЧЛАНОВИ САВЕТА ПИТАЈУ

РАДНИЧКИ савет увео је праксу у свом раду — одговоре на питања чланова РС. Одговори ће се увек давати на првој наредној седници Радничког савета, а припремаће их одговорни руководиоци стручних служби, радних јединица и помоћници главног директора.

За идућу седницу Радничког савета инж. Буро ПАВЛОВИЋ, помоћник главног директора, одговориће зашто ценовник радова за грађевинску оперативу није разматран на седници Радничког савета „14. октобра“, него је дозвољено да се по њему обрачунавају лични доходи радника.

Помоћник главног директора за општа, кадровска и финансијска и комерцијална питања Живко ИЛИЋ задужен је да одговори на неколико питања, која су поставили чланови Радничког савета:

● **Зашто још није плаћена станарина станодавцима у Гроцкој за просторије у којима су смештени радници нашег предузећа на овом градилишту?**

● **Зашто се неисправан аутобус пушта у саобраћај? Зашто се дозвољава да га милиционари заустављају у време када превози раднике на градилишта у Жаркову и Земуну. Зашто се претходно не отклоне технички и други недостаци на аутобусу?**

● **Због чега радници кооперантских предузећа на градилишту у Жаркову неогорврно и немарно користе помоћне објекте изграђене на градилишту: купатило, санитарне просторије, воду? На тај начин ометају нормално коришћење објеката нашим радницима;**

● **С обзиром да је пословоћа угоститељског објекта предузећа „Вишњица“ из Београда најавио поскупљење хране за раднике градилишта у Бубањ Поток, шта ће у вези са тим предузети надлежна радна јединица друштвеног стандарда за обезбеђење исхране нашим радницима на овом градилишту?**

● **Руководилац радне јединице Трговине Божидар МАНДИЋ даће одговор на питање зашто није обезбеђено бетонско гвожђе на градилишту у Бубањ Поток.**

● **Зашто настају грешке приликом исплате аконтација личних доходака радницима РЈ Грађевинске оперативе Београд? Зашто се појединим радницима одузима део личног дохотка на име хране и спавања у радничким становима кад ти радници уопште не користе услуге хране, ни смештаја? На ова питања одговориће Милета РАДОЊИЋ, руководиоца ЕФС и Живко ИЛИЋ, помоћник главног директора за општа, финансијска и комерцијална питања.**

● **Због чега на градилишту „Нова Галеника“ у Земуну није прикључена вода, што проузрокује велике материјалне трошкове, јер радови не могу да напредују према плану? На ово питање одговориће Буро ПАВЛОВИЋ, помоћник главног директора за производно-техничка питања. У вези са градилиштем „Нова Галеника“ су и ова питања на која треба да одговори Буро ПАВЛОВИЋ:**

● **Због чега на овом градилишту не добијају материјал по требовању? Зашто је предвиђено бетонско гвожђе, које стоји у Фабрици глинених производа у Ваљевоу а не користи се?**

● **Зашто шест радника у Ваљевоу није примио аконтацију личних доходака за мај 1970. године закључно са 25. јуни 1970. године — питање је на које ће дати одговор Живко ИЛИЋ.**

● **Зашто нема довољно кашика за раднике који се хране у ресторани друштвене исхране на градилиштима у Жаркову и Земуну, због чега се издаје храна радницима кооперантских предузећа и због чега се не шаље довољно оброка на градилиште? Један део радника због мале количине послате хране не може да добије топле оброке. Због чега се не води довољно рачуна о употреби воде на градилишту Жарково? Једне недеље, пуна 24 часа, вода је несметано текла, а градилиште није радило, што је проузроковало велике материјалне трошкове.**

На ово опширно питање о ситуацији на градилишту у Жаркову и Земуну дужан је да припреми одговор Живко ИЛИЋ.

СВИ одговорни руководиоци доставиће одговоре у писменој форми. Они ће бити у материјалу уз позив за седницу РС. Одговорни руководиоци предузећа конкретне мере да се по хитном поступку отклоне поменути недостаци.

РЕКОНСТРУКЦИЈА ФАБРИКЕ ГЛИНЕНИХ ПРОИЗВОДА У ВАЉЕВУ

КАСНИ ПОЧЕТАК РАДОВА

Поред замашних инвестиционих средстава, које је наше предузеће ове године издвојило, од значаја су и инвестициона улагања на реконструкцију фабрике глинених производа у Ваљеву. Као што је познато, ова фабрика ради у саставу „14. октобра“ већ скоро годину дана.

Један од наредних подухвата јесте измена у начину печења опекарских производа. Наиме, ради се о преласку печења опекарских производа са чврстог горива (угља) на печење течним горивом — мазутом. После дужег анализирања овог проблема у предузећу, коначно је утврђено да реконструкција има вишеструке предности у процесу производње.

Предност ложења мазутом огледа се у повећању капацитета пећи за печење опекарских производа. Поред овог, ложење мазутом утиче на смањивање процента шкарта на уједначеност печених производа и једноликост боје производа. У погледу хигијенско-здравствених услова (о чему се задњих година у предузећу води доста рачуна), ложење мазутом има апсолутне предности над угљем. Угљена прашина и димни гасови при сагоревању ширили су се не само на тунелској пећи, већ и по читавој хали фабрике и имали су негативне последице по здравље радника. Мазут нема оваквих штетних елемената за здравље људи. Осим тога, пруредиће се и котларница — односно парни котлови, па ће и

котлови ложити мазутом уместо угљем.

Уједно ће се извршити и поправка вагона за тунелску пећ који су прилично дотрајали и стварају проблеме при печењу производа.

Све послове извршиће предузеће „Цер“ из Чачка, са којим је наше предузеће извршило све

договоре. Међутим, предузеће „Цер“ касни због неких материјала и опреме које треба да добије из иностранства.

Иако радови на изградњи мазутног постројења касне, ипак ће бити брзо завршени, јер ће монтажа опреме на лицу места бити брзо изведена.

Миомир ЛУКИЋ

Реконструкцијом погона у Ваљеву постићи ће се знатне уштеде у трошковима

УСКРОРО КАМЕН — ТЕМЕЉАЦ ЗА ФАБРИКУ ГЛИНЕНИХ ПРОИЗВОДА

УСКРОРО, највероватније почетком овог месеца, почеће изградња модерне фабрике глинених производа у Обреновцу. Овај нови индустријски објект, који подиже наш колектив, биће готово потпуно аутоматизован и запошљаваће само 34 радника: 10 у режији и 24 у производњи. О почетку радова на овом објекту разговарали смо са инж. Буром ПАВЛОВИЋЕМ, помоћником главног директора за производњу.

— Нова фабрика у Обреновцу биће капацитета 15 милиона ЈНФ годишње или — популарније речено — 15 милиона танкостених опекарских производа који се користе за савремено грабење објеката. Подиже се поред садашњег погона за производњу грабевинског материјала у Обреновцу, који ће касније када нова фабрика буде потпуно изграђена постепено престати да ради.

• Да ли су обезбеђена инвестициона средства?

— Инвестиције од 15 милиона нових динара биће обезбеђене кредитима код банке и од испоручилаца (70 одсто), а оста-

ВЕЛИКИ ЗНАЧАЈ НОВЕ ФАБРИКЕ: Инж. Буро Павловић

так — 30 одсто финансираћемо из сопствених фондова. Предвиђамо да фабрику завршимо у рекордном року и да је већ 1. маја 1971. године пустимо у пробни погон.

• Са радном снагом, вероватно, неће бити проблема?

— Обреновачка фабрика запошљаваће само висококвалификовани кадар, који ће доћи на кључна радна места из овадешње циглане и модерне циглане у Ваљеву. Други ће проћи кроз обуку и биће оспособљени да рукују савременим машинама.

• Можете ли нам нешто рећи о испоручиоцима опреме?

— Опрему смо уговорили од домаћих произвођача „Иве Лоле Рибара“ из Железника и „Цера“ из Чачка, који ће је произвести у кооперацији са фабриком „Келер“ из Лагенбека код Оснабрика у СР Немачкој.

• Вероватно је и пласман производа обреновачке фабрике већ обезбеђен с обзиром на велику потражњу грабевинског материјала?

— Да. За пласман производа будуће фабрике „нема зиме“. Београд ће, према средњорочном плану, градити 10 до 12.000 станова годишње и биће наш највећи потрошач. Пласираћемо производњу и у Ваљево, Титово Ужице, Смедерево, нарочито после изградње модерног пута Шабац—Обреновац—Београд и магистралне пруге Београд—Бар. Наши производи стицаће чак и у сва места уз нову пругу све до Бара.

• Сировина такође има довољно?

— Глиниште које се данас користи као сировинска база за производњу и погону 4, постаће сировинска база за нову фабрику. Према томе, постоје сви услови да будућа фабрика успешно стартује на тржишту. Наравно, морамо уложити напоре да фабрику, чији радови почињу са извесним закашњењем, завршимо у предвиђеном року — до 1. маја 1971. године.

ИСПРАВКА

У прошлом броју нашег листа омашком су, приликом преломла, измешани текстови чланака „Одазваћу се сваком послу“ и „Желим у клубу“, тако што су два последња питања Миодрагу Радивојевићу, и одговори, ушли у текст о Браниславу Калинчевићу. Молимо читаоце да ово уваже.

ШТА ЗНАЧИ УШТЕДА ОД ДВА ПОСТО

(Наставак са 1. стране)

Улазећи у производњу и пословну проблематику организације, стављајући у разне односе поједине производе и пословне елементе покушаћемо да одговоримо на ова питања и уједно да скренемо пажњу на поједине проблеме.

Ради веће јасноће и схватања целе проблематике **изналажења резерви и уштеда** поделили смо целу материју у три дела и то на:

- уштеду материјала,
- повећање продуктивности,
- и
- побољшање квалитета производа.

1. Уштеде материјала

Посматрајући трошкове целе организације, према плану за 1970. годину, видимо да су они велики у апсолутном и релативном смислу. Свака уштеда изражена у врло малом проценту у ствари повећава добит предузећа за више десетина милиона старих динара, а то су већ средства с којима се може озбиљно рачунати било на плану повећања личног и друштвеног стандарда, било на плану повећања производне моћи радне организације. Полазећи од овога, покушаћемо да једном рачуницом изведемо колико би се на појединим трошковима могло да уштеди рационализацијом и бољим економисањем.

а) Основни материјал

Укупна вредност материјала који ће се до краја године утрошити на нивоу целе радне организације износи 9.198.003,51 динара. У овој маси највише су заступљени грабевински материјали који ће се утрошити

у грабевинској оперативи и то са 8.764.398,93. динара, разлика од 453.603,48 динара представља основни материјал за производњу грабевинског материјала и у друштвеном стандарду.

Под претпоставком да се уштеди свега 2 одсто на ову укупну вредност основног материјала **добит предузећа се повећава за 183.960,00 динара**, односно за читавих 9 посто. Може се поставити питање да ли је претпоставка о оволиком проценту уштеда реална у нашим условима.

Сматрамо да јесте, и то с тога што иза ових бројки стоје стотине тона робе и материјала који се по неколико пута претовара и превози и где стално постоји могућност лома, расипа и других оштећења која се већом бригом и пажњом сигурно у доброј мери могу избећи.

б) Електрична енергија

Електрична енергија спада у ред оних трошкова који се тешко могу рационалисати, јер је познато да се увек троши онолико колико су у погону поједини потрошачи, односно стројеви који је користе, па према томе овде су изгледи за уштеде незнатни.

Међутим, и овде се дешава да нам **поједини стројеви раде напразно**, а посебно је чест случај да на нашим градилиштима електричну енергију користе и кооперанти из истог прикључка а да им се то барем до сада нигде није зарачунавало. Тешко је установити колико та потрошња износи, но ако узмемо и

овде само два посто (мада можемо обзиром на природу посла са сигурношћу тврдити да је она и већа), онда на укупну количину која ће се на нивоу целе организације у 1970. години потрошити, то износи 9.022,68 динара уштеда.

в) Гориво и мазиво

Ово је опет једна врста трошка код које рационалнијим трошењем могу настати знатне уштеде. То се односи како на потрошњу угља, тако и на потрошњу течних горива. Потрошња угља уско је повезана са производњом, међутим познато је да слабијом организацијом углавном долази и до слабијег коришћења капацитета, а тиме до знатног губитка енергије односно до повећања утрошка енергије по јединици производа. Значи, бољом организацијом и синхронизацијом производног процеса долази до бољег коришћења капацитета, мањег утрошка енергије и снижења цене коштања а тиме и веће економичности. Течна горива се такође понашају доста еластично, што значи да су могућности уштеда и овде пристне.

Занемарујући празне ходове, којих не би ни у ком случају смело бити, узећемо у обзир само потрошњу која одступа од техничких норматива услед разних неисправности возила. Једна недавно рабена анализа показује да утрошак горива на возилима одступа од техничких

норми и до 3 литра, односно за читавих 10 одсто, што говори да су и могућности уштеда и овде велике. Укупна вредност свих горива — угља и течних горива, која ће се у 1970. години утрошити износи 1.893.659,09 динара. Са уштедама од скромних 2 одсто смањује се ова врста трошка за 37.873,18 динара.

г) Остали материјали

Остале врсте материјала, као што су ситан инвентар, ауто гуме, материјал за поправке и одржавање, канцеларијски материјал и остали разни материјал и остали разни материјал појединачно не представљају велике ставке, али укупно изnose 767.489,01 динар, од чега само материјал за поправке и одржавање износи 465.489,01 динар. Уштедом од **такође 2 посто смањују се трошкови за 15.349,78 динара**. Могућност уштеда код ове групе трошкова видимо првенствено у бољем руковању средствима, бољем чувању и одржавању истих, јер је познато да кварови и ломови углавном произилазе из немарности руковоаца.

Рекapитyлирајући све уштеде на основном и осталом материјалу које је како видимо савим могуће постићи у овом малом проценту од 2 одсто, добијамо уштеде од 246.205,64 динара, односно укупна добит радне организације се повећава за 11,7%. Сви остали трошкови су мање подложни променама и самим тим мање зависе од воље колектива, па их због тога нисмо ни разматрали.

(Свршетак у идущем броју)
Стеван Узелац, дипл. економист

**АКТУЕЛНЕ
ПРИВРЕДНЕ
ТЕМЕ**

**Увоз бетонског
челика**

У Зеници је недавно одржан састанак између Станка Томића, генералног директора РМК Зеница и Смаја Хоџића, секретара Савета за грађевинарство СПК на коме је постигнут договор о увозу нових количина бетонског челика.

Договорено је да се посредством размене РМК Зеница, са иностраним партнерима и увозом обезбеди за домаће тржиште још 27.000 тона бетонског челика.

Са ранијим аранжманима најпре о увозу 20.000 тона, а потом још 27.000 тона, биће ове године укупно увезено око 74.000 тона бетонског челика, што уз домаћу производњу од око 280.000 тона треба у потпуности да подмири растуће потребе грађевинара.

На једном савезном састанку произвођача и потрошача постигнут је договор да РМК Зеница убудуће у целини преузме на себе бригу око снабдевања домаћег тржишта бетонским челиком. С тим у вези договорено

је да се одмах приступи одговарајућим припремама за израду биланса потрошње бетонског челика у наредној години, као и изради одговарајућег договора произвођача и потрошача којим би се регулисала основна начела организације снабдевања.

**Успешни послови на
скопском сајму**

У СКОПЉУ је затворен 20. традиционални сајам робе за широку потрошњу, репродукционог материјала и инвестиционе опреме. На овој највећој привредној манифестацији у Македонији учествовало је више од 200 излагача из целе земље, који су закључили педесетне уговоре о испоруци робе у вредности од око 100 милиона динара.

У току шест дана, Сајам је посетило више десетина хиљада људи, који су са великим интересовањем разгледали преко 10.000 узорака текстилне, металне, дрвене, прехрамбене, хемијске, металске и електроиндустрije.

**Пројект за Фабрику
етилена**

КОНЗОРЦИЈ ИНА — ОКИ — ЈУГОВИНИЛ намерава да у догледној будућности приступи изградњи у Ријеци велике фабрике етилена, минималног капацитета око 300.000 тона.

Вредност ове инвестиције процењује се на око 3,3 милиона динара, од тога око 130 милиона долара за набавку увозне опреме. С обзиром на величину подухвата, биће потребно да се за реализовање овог пројекта ангажује и инострани капитал.

ПОЗНАЈЕМО ЛИ ИНТЕРНЕ ПРОПИСЕ

**ИЗ ПРАВИЛНИКА О РАСПОДЕЛИ
ЛИЧНИХ ДОХОДАКА
ТЕРЕНСКИ ДОДАЦИ**

Према недавно усвојеном Правилнику о расподели личних доходака, радник који се упућује на терен има право и на теренски додатак као накнаду за повећано учешће у трошковима, под условом да се терен налази на удаљености већој од 10 километара од седишта предузећа.

Висина теренског додатка у дневном износу зависи од степена школске односно стручне спреме:

— за раднике са високом, вишом школском спремом и висококвалификоване раднике 8 динара;

— за раднике за средњом стручном спремом и квалификоване раднике 6,50 динара;

— за полуквалификоване раднике и раднике са нижом стручном спремом 5,50 динара и

— за остале раднике 4,50 динара дневно.

Утврђена висина теренског додатка умањује се за 20 процената ако му је у месту рада обезбедена исхрана или смештај, а 30 процената ако му је у месту рада обезбеден и смештај и исхрана.

Радник нема право на теренски додатак за време док се налази на коришћењу годишњег одмора, плаћеног и неплаћеног одсуства, боловања, недељног одмора, за дане неоправданих изостанака са посла, и за дане државних праз-

ника ако није радио дан пре и после празника, као и за време док се налази на службеном путовању.

Право на овај додатак губи се и у случају неоправданог изостајања са посла два или више дана у току једног месеца. Прекид права на теренски додатак траје само за месец у коме је радник изостао неоправдано са посла преко два дана.

Радник нема право на теренски додатак и за време док траје несезона а овај рок утврђује се одлуком о прerasподели радног времена предузећа. Радник такође нема право на теренски додатак ако у месту рада има свој стан као и радник који ради у месту седишта предузећа.

Исплата теренског додатка врши се истовремено са исплатом аконтације личног дохотка за одређени месец.

Накнада селидбених трошкова

Трошкови селидбе припадају раднику који заснива радни однос на неодредено време као и у случају премештаја распореда радника из места становања, са породицом, у друго место због потребе посла.

У трошкове селидбе урачунавају се и трошкови пакова-

ња ствари, превоза и друго ако ове услуге не изврши само предузеће.

За дан трајања селидбе раднику припада лични доходак у висини стартне основе као и дневнице у висини категорије радног места односно школске или стручне спреме, а такође и половина дневнице за чланове ујне породице и остале чланове које радник издржава.

Накнада личног дохотка за време болести радника

Раднику на боловању припада, за првих 7 дана, 50 процената од износа остварених просечних личних доходака за последња три месеца, не рачунајући месец у коме је започео коришћење боловања.

За даљих 7 дана боловања раднику припада 60 одсто од износа оствареног просечног месечног дохотка за последња три месеца, док за преостала бров дана, до 30 дана, (док ова обавеза терети радну организацију), раднику припада накнада у висини од 70 одсто просечног личног дохотка.

Радници који су због болести смештени у стационару — амбулантни остварују право на додатак под истим условима како је то горе речено, у зависности од броја дана које проведе у стационару.

**ПРИЛОЗИ
СТРУЧЊАКА**

Код процеса печења опеке предмет се даје коначан облик: величина, боја, чврстоћа, отпорност против упијања воде и влаге и друге предвиђене особине. Висина температуре, дужина печења као и остали услови при печењу имају видан утицај на особине готових производа.

Сам процес печења опеке поделити у четири дела и то:

1. Уклањање механичке влаге. Ова влага од око 5 одсто остала је у опекама после сушења;

2. Уклањање конституционе влаге која се врши на мало вишој температури од температуре уклањања механичке влаге;

3. На температури почетка стварног печења настају конституционе промене на глинама;

4. На температури печења производи се задржавају дуже времена како би извршиле промене у маси у што већем обиму.

Да би се код печења опеке што више смањило скупљање и деформације глинне се додају опешивачи као што су песак, шамот и слично о чему је било говора у чланку о сушењу опеке.

За печење опека употребљавају се разне врсте пећи, почев од обичних пољских пећи код којих су, услед неуједначеног печења, механичке особине сла-

бије, затим пећи кружног облика код којих се ложиште помера а сировина која се пече стоји у месту и данас највише употребљаване тунелске пећи. Код ових пећи материјал који се пече помера се на вагонетима по уграбеном колосеку а капацитет пећи зависи од брзине померања вагона.

У зависности од врсте пећи користе се као гориво употребити: чврсто, течно и гасовито. Постоје знатне предности тунелских пећи над кружним пећима због чега се тунелске све више употребљавају. Ове предности се састоје у бољем и бржем печењу, мањем утрощу топлоте пошто се ватра налази увек на истом сталном месту у тунелу, континуалном аутоматском печењу за време недељног одмора што код кружних пећи и поред извесних рационализација није могуће постићи, истовар и утовар тунелских вагонета врши се изван пећи тако да радници нису изложени директном загревању топлоте из пећи, нема зазибивања и рушења врата а, што је најважније, у тунелској пећи радни услови су лакши и по здравље мање штетни. Тунелске пећи се постављају у затвореној згради и као по правилу паралелно са вештачком тунелском сушаром. Вагонети су израђени од материјала отпорног на високе температуре, док је површина вагонета обложена ватросталним облогом. Технолошки процес, почев од утовара осушених производа, преко, печења и истовара дневних производа представља затворен круг који се, на месту истовара печене опеке и пуњења за тунелску пећ, прекида само преко недеље помоћу вагонета кроз пећ помоћу аутоматског потисног уређаја. Уз са-

стављају се вагонети колосеку осушеном опеком која је припремљена за печење за време недељног одмора. У условима нормал-

ног радног времена за 6 дана, да би се постигло печење опеке без застоја, мора се постићи таква капацитет производње сирове и сушене опеке, који би био

ПЕЧЕЊЕ ОПЕКЕ

већи за једну шестину од просечног дневног капацитета пећи.

Код рада са тунелским пећима разликујемо три зоне: зону загревања, зону печења или паљења и зону хлађења. У првој зони производи се постепено загревају када се врши отклањање влаге остале после сушења. У другој зони печења температура се постепено диже и износи између 450—550° Ц на почетку зоне печења, у средњем делу се креће од 550—900° Ц, па и више, што зависи од врсте глинне. Идући даље према зони хлађења температура опада. Код високопластичних глина, као што је наша у Ваљевоу, печење се мора обављати тако да се обезбеди постепено дизање температуре до око 400—450° Ц, а после завршеног печења постепено хлађење. Температура у свим зонама мора се стално контролисати.

Ложење тунелских пећи најбоље се врши, уколико то услови и могућности дозвољавају, са течним и гасовитим горивом. Међутим, уколико се ложи угљем он треба да буде сув и да га има увек у количинама како се не би морао употребљавати мокар јер при убацивању мокрог угља у пећ температура у зони печења може знатно опати што би имало штетних последица на квалитет опеке. Да би се одржале уједначене температуре у зони печења морају се вагонети константно померати за одређену дужину после тачно одређеног временског интервала.

Вукосава ШБЕПАНОВИЋ,
ДИПЛ. ИНЖ. ТЕХНОЛОГ

ДЕЧЈА СТРАНА

У ШУМИ

Једног лепог дана пошла сам у шуму. Желела сам да видим сву ту лепоту, да осетим диван опијајући мирис шуме.

Улазећи у шуму чула сам цвркулт птица. Пошла сам кривудаваом стазицом посутом цветићима и зеленим травчицама налик на велики шарени ћилим. У том тренутку помислила сам да сам у великој дворани где се одржавају фестивали песама, јер птичице су певале тако лепе песме и пратиле ме целим путем.

Цветићи су се смешкали и о нечему између себе шапутали, као да неће никоме да одају своју тајну.

Свему томе сам се чудила, али се нисам дуго задржавала на једном месту. Знала сам да има још доста занимљивих ствари.

Диван мирис шуме ме је опијао.

Гране дрвећа више не личе на рогове уснућих јелена већ на свеже и мирисно цветића да се почасте, али се нису дуго зацама слични балеринама које без престанка и неуморно играју.

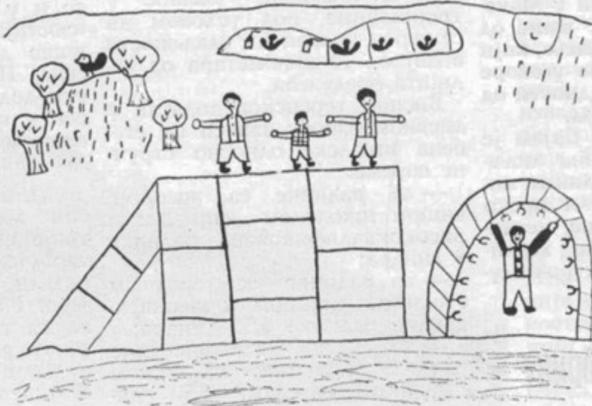
Пчелице су одлазиле у госте код малих цветића да се почасте, али се нису дуго за-

државале знајући да треба да обаве још много посета.

Негде у средини шуме жуборио је хладан и бистар поточић. Играо се са неким листићем који му је случајно пао у недра.

Све је то било дивно као у свету снова и бескрајној лепоти неке бајке.

Мирјана ЈАДРАНИН, ученица
VI₂ разреда

ПИОНИРСКИ ГРАД — Бошковић Гордана, уч. II
раз. О. ш. „Ј. Јовановић — Змај“ из Обреновца

ЊЕГОВЕ ОЧИ

Очи су му биле зелене,
баш као овај лист јечмени,
али ја ишчупах сећање на њега
и душа у ранама ми оста.

Очи је имао лепе,
сетне неке —
бећу то очи магичне
са животом и без бола;
бећу очи зелене.

Оливера ИСАИЛОВИЋ, ученица
VII₁ разреда

Мала Нена

Мала Нена
још не уме
да говори сама;
први пут ће
она мајци
данас рећи „мама“.

Мама каже:
„Кћери моја,
ти си мени мала;
хоћеш ли ми
данас сести
у мајчина крила?“

Владимир ЉУМОВИЋ
ученик III₂ разреда

(Наставак са стр. 2.)

не могу се преносити права која по Уставу спадају у делокруг радничког савета, нарочито одлучивање о расподели дохотка, о питањима која се односе на положај и самоуправна права радних људи у организацијама удруженог рада у саставу радне организације и другим питањима друштвено-економских односа.

У радним организацијама у којима то захтева природа њихове делатности могу се одређени извршни послови поверити и посебним колегијалним телима (научно, наставничко или факултетско веће, редакција и сл.) састављеним само из реда радника који учествују у вршењу одговарајуће делатности радне организације.

12. Битан услов за ефикасно вршење функције и јачање одговорности инокосних извршних органа јесте да се статутом и другим општим актима организације јасно утврде начин и услови избора односно разрешења тих органа, њихов делокруг и овлашћења, као и да се обезбеди њихова самосталност у вршењу функције непосредног руковођења процесом рада и пословањем радне организације у оквиру одређеног им делокруга.

13. Колегијум и друга слична тела састављена од одређених руководећих или стручних радника и других стручњака ван радне организације, која се не бирају, могу деловати само као саветодавна стручна тела органа у радној организацији и не могу имати право одлучивања о питањима која су у компетенцији радне заједнице или органа управљања.

14. У радним организацијама које врше делатност или послове од посебног друштвеног интереса организација самоуправљања и унутрашњи односи уређују се и у складу са посебним одредбама Устава СФРЈ (члан 9, став 3, члан 90, став 2, и Уставни амандман XV став 3).

15. Модернизација производње и других делатности радних организација, шира примена савремених достигнућа науке, технике и технологије и повећање продуктивности и ефикасности пословања претпоставља активну улогу свих стручних и научних кадрова у раду радне организације и, самим тим, и одговарајуће учешће тих кадрова у процесу самоуправног одлучива-

УЗ АМАНДМАН XV И РЕЗОЛУЦИЈА

ња. Самоуправни односи не само да нису у супротности с потребама модернизације производње и развоја пословности радних организација, већ су и предуслов за што поступније остваривање овакве улоге и стваралачке иницијативе стручних кадрова. Стога је потребно, у складу са условима и потребама сваке радне организације, јачати њену стручну кадровску основу ангажовањем нових стручних кадрова и подизањем стручног нивоа и усавршавањем постојећих стручних кадрова у радној организацији, отвореношћу радне организације према свим научним открићима за која је заинтересована и њиховој примени у производњи и организацији рада.

16. За остваривање и развој самоуправних односа у великим интеграционим целинама, великим техничким системима, пословним заједницама и другим ширим облицима самоуправне интеграције рада потребно је статутом или другим актом који се ставара интеграциона целина (статутарни уговор, референдум или други акт) утврдити положај основних организација удруженог рада, као ужих технолошких и друштвено-економских целина, тако да се обезбеде материјални интереси и самоуправност свих делова целине и да радни људи у њима самоуправно одлучују о питањима рада, стицања и расподеле дохотка и другим питањима свог економског положаја.

Сложеност односа у ширим интеграционим целинама захтева већи степен стваралачке иницијативе радних људи у проналажењу одговарајућих решења у уређивању међусобних односа и економском повезивању делова који чине ту целину, укључујући начин одлучивања о одређеним питањима од заједничког интереса.

Међусобни односи основних организација удруженог рада у широј целини треба да буду регулисани тако да не допусте узурпацију њихових самоуправних права, да јачају њихову самосталност и што директнији утицај радних људи на рад и пословање интегрисаних организација у целини, на утврђивање

заједничке развојне политике и на располагању оним делом друштвене акумулације који се концентрише на нивоу целе радне организације, односно шире самоуправне асоцијације. Истовремено, ти односи треба да допринесу сузбијању тенденција ка затварању основних организација удруженог рада у своје уске оквире, ка аутархизму и ка групо-својинском односу према материјалним условима сопственог рада.

17. Свестрано, објективно и благовремено информисање радних људи о свим питањима деловања радне организације, а посебно о стицању и расподели дохотка, предуслов је остваривања њихових права и укључивања у самоуправно одлучивање и вршење друштвене контроле рада органа управљања.

18. Остваривање самоуправних права радних људи обезбеђује се и личном одговорношћу свих носилаца самоуправних функција. У радним организацијама треба изграђивати такав систем личне одговорности свих носилаца самоуправних функција који ће доприносити бржем развоју самоуправних односа, успешнијем остваривању основних циљева и задатака пословне политике и обезбеђивању ефикасније заштите самоуправних права радних људи, законитости и јавности рада у циљу јачања улоге радних људи у самоуправном одлучивању.

19. Досадашњим развојем самоуправљања, а посебно Уставним амандманом XV, битно је повећан значај и обим регулисања друштвених односа са аутономним нормама радних организација. Тиме се проширује основа и подручје деловања надлежних органа у заштити самоуправних права и обезбеђивања и заштити уставности и законитости.

V

20. Искуства у спровођењу Амандмана XV показала су да остваривање самоуправних права радних људи и радних заједница мора бити стајна брига свих друштвених чинилаца. На-

рочито је потребно у том циљу развијати најширу стваралачку иницијативу радних људи у радним организацијама и другим облицима удруженог рада.

Од посебног је значаја отвореност радних заједница према свим позитивним искуствима у остваривању уставних начела о друштвеном самоуправљању, а посебно Уставног амандмана XV, која треба учинити доступним свим радним заједницама како би их користиле у сопственој борби за остваривање привредне и друштвене реформе и даљи развој социјалистичких самоуправних односа. Друштвена средства јавног информисања имају посебну улогу у изношењу позитивних искустава у самоуправљању и указивању на деформације и појаве кршења самоуправних права радних људи и радних заједница.

Неопходно је, такође, подстицати рад стручних и научних институција на праћењу и изучавању самоуправног регулисања односа од стране радних људи и остваривања самоуправљања у радним организацијама и другим облицима удруженог рада, теоријском уопштавању практичних искустава и стварању научне основе за даљу изградњу система друштвеног самоуправљања.

21. Слободно и самостално регулисање облика самоуправљања од стране радних људи које је утврђено Амандманом XV није само њихово значајно право него и одговорност и дужност да стално развијају самоуправне хумане односе међу људима и јачају њихову солидарност.

Полазећи од начела Устава и ставова изражених у овој резолуцији, а имајући у виду специфичне услове и потребе радне организације, радни људи треба да утврде организацију самоуправљања и унутрашње односе у радној организацији, као и да се боре за доследну примену својених решења. Од посебне важности је да у том смислу радни људи у радним организацијама интензивирају рад на статутима и другим самоуправним актима.

Статут и други општи акти радне организације су органски део целокупног друштвеног система. Отуда произилази и одговорност друштвене заједнице, а посебно општинских скупштина да подстицање и даљи развој а-

утономног самоуправног уређивања међусобних односа радних људи и доследно остваривање начела Устава и ставова изражених у овој резолуцији.

22. Потребно је да скупштине свих друштвено-политичких заједница обезбеде ефикасно праћење и остваривање утврђене политике, систематску анализу искустава у развоју самоуправних односа и на тој основи благовремено предузимају потребне мере у складу са својом улогом и функцијама у нашем друштвено-политичком систему.

Неопходно је да општинске скупштине пруже помоћ посебно оним радним организацијама које су се, услед неправилне примене Амандмана XV нашле у тешкоћама у развоју самоуправних односа.

Недопустиво је мирење са чињеницом да неке радне организације још увек немају своје статуте. Општинске скупштине су дужне да размотре разлоге и утврде одговорност за такво стање, да таквим радним организацијама пруже неопходну помоћ и да у случајевима неодговорног односа радних заједница предузму законом прописане мере.

23. Организована друштвена помоћ и координирана акција свих друштвених снага, а посебно друштвено-политичких организација, у остваривању Уставног амандмана XV, унапређивању самоуправног организовања радних организација и онемогућавању антисамоуправних тенденција од великог је значаја за успешну аутономну нормативну делатност радних организација и за развој самоуправних односа у њима.

24. Савезна скупштина ће редовно пратити остваривање начела и одредаба Устава о друштвеном самоуправљању и појаве од значаја за даљи развој и унапређивање функционисања друштвено-економског и политичког система и за заштиту система самоуправљања. У том циљу неопходно је узрзати рад на ревизији и кодификацији законодавства и решавању актуелних питања развоја и усавршавања друштвено-економског и политичког система; полазећи од уставних принципа, позитивних искустава радних организација и потребе јачања самоуправног положаја радних људи.

НА БУДУЋЕМ ГРАДИЛИШТУ

РУШИМО ДА БИСМО ГРАДИЛИ

Добили смо задатак да премеримо стамбене зграде у Улици Боре Ђосића, у Обреновцу. У записнику је сувопрано изнето да тај и тај човек поседује на некој парцели стамбену зграду, шупе, WC итд. и да за то тражи накнаду толико и толико.

И једно после подне нас троје појављујемо се у једном од наведених дворишта.

Почиње мерење: „Просторија — под, очуван, столарија — стара, олуци општењени, зидови влажни, шупа, дрвена — даске у стању распадања, летња кухиња...“ и тако редом.

— Знате, ми смо тражили конфоран стан, али у центру, нама се после толико година овде у центру не иде горе на „Циглану“.

У једној згради чији је под раван са земљом, чији зидови годинама када унијају влагу, и сада су у стању скорог „одумирања“ живи више породица. Сви они траже конфорне станове и плус надокнаду. Из њихових речи се види да једва чекају да се то једанпут заврши, да престану бриге око крпљења старог угнутог крова, око свега што се мора стално поправљати, јер зидано је 1910. године и „живот“ те зграде се гаси, а на крову расте маховина...

Улазимо у следеће двориште и опет исти увод, али прича различита. Јер то је друга кућа, друга животна прича.

— Седите депо, код нас мало наред, кувала сам слатко, а и старија сам, па не стигнем... Ето и неки дан је био један ваш, геометар ваљда, па сада ви, а ја све некако не верујем да ће се то стварно рушити. А сва дрхтим, тешко ми је. Ову

кућу зидао је мој тата, а у то време и ја сам ту рођена. Ту сам од када знам за себе. Када сам ја била мала, около није било ништа. Када сам пошла у школу, прва сам правила стазу, говори нам усплахирана жена.

Улазимо у кућу. Собе велике, светле, под храстов и орибане степенице, као да су нове. По зидовима слике синова и кћери, који су сада широм Југославије. Ту су само ово двоје старих људи и кућа још увек лепа, најлепша у малој улици Боре Ђосића.

— Куда ћемо ми одавде ми смо овде цео живот провели. Ми смо научили да нам деца добу, свако у своју собу; фала богу, има где. Па, ја, ја још увек не верујем у то. Куда ћемо ми?

И док људи на једном углу, у старој згради, жељно чекају њено рушење и нов конфоран стан, други човек који је својим рукама зидао кућу, свој дом, са огорчењем мисли на сутра. А, само сто метара даље — у истој улици, двоје старих људи, чији је живот тако близу краја, а чија је кућа још увек тако лепа, не желе да мисле на сутра. Мисле на прошлост...

И за то кратко време, док смо радили свој посао, нисмо били само правник, техничар, геометар. Били смо и слушаоци и извршиоци. Иако је овај посао незахвалан, свесни смо да рушимо да бисмо градили ново. Ускоро ће мала улица Боре Ђосића на једном углу имати зграду П + 3 и исту или сличну до ње, а следећа опет таква... Брзо, врло брзо, биће то друга улица. Нова, а ја верујем и веома лепа.

Борка БЈЕЛОТОМИЋ

РЕЧ-ДВЕ СА ЧЛАНОВИМА КОЛЕКТИВА

ВЕЖБА СЕ ИСПЛАТИЛА

ПРЕ осам година није ни сањала писаћу машину, мислила је само да што пре заврши неку школу и да колико толико помогне родитељима. Стицајем околности, Милена РИСТИЋ је завршила дактилографски курс. У нашем колективу је веома цењена службеница. Гледајући је како куца на машини, човек стиче утисак да апаратом управља електронски мозак, а не нежни женски прсти.

— Зашто сам се определила за овај посао? Једини разлог је — слабо материјално стање мојих родитеља. Да сам имала болова, досад бих можда дипломирала на неком факултету. Ипак, млада сам, па није ми сада касно да се упишем у средњу школу. Ако човек има новца и добру вољу за учење, успех му је, мислим сигуран.

Мица је завршила курс и, на њену срећу, посао је добила после годину дана у Општинској скупштини Обреновац. И, уместо да се радује што је добила посао, она је такође готово сваког дана била уплакана.

— Нико од општинских службеника није хтео да ради самном. Куцала сам споро, а њих је то нервирало. Шта сам могла друго да радим него да вежбам: дневно сам по неколико пута прекрцавала новинску страну, која је имала највише текста. Код куће сам често плакала, јер ми је било криво што нико није хтео бар да ме утеши и да ме охрабри.

• Дани су пролазили, а Мицини прсти су све сигурније и брже удараали по тиклама. Сада постиже брзину од преко 500 откуцаја у минуту, а толико, како смо сазнали, имају дактилографи I/A класе. У канцеларији секретара органа управља-

ВЕШТИ ПРСТИ: Милена Ристић

ња ради већ четири године. Када је потребно, радо помаже и колегицама из других одељења.

— Месечно примах по 770 нових динара. Није то велика пара, али ја сам и са тим задовољна. Колико је теже, толико се испружим... Добро се сећам прве плате: добила сам била 160 динара, а веселила сам се као да сам имала милион. У општини сам радила готово шест месеци као волонтер, без и једног динара накнаде.

• Милена Ристић Мица станује у Звечкој и сваки дан препешачи по осам километара од куће до предузећа и обратно. Када је лепо време, овај пут пребе бициклом „час посла“.

— Наравно да ћу се удати, али не баш тако скоро. Знате како је... тешко је наћи оног правог...

НОВИ МАТЕРИЈАЛ ЗА ПОДОВЕ

Почеле су да се израђују гумене плоче у облику квадрата које није потребно лепити за подлогу. Горња површина плоче има изливене „клинце“ око 2 мм високе, чији је циљ максимална безбедност пешака, чак и када је под влажан. Стога је овакав под идеалан за просторије са великом циркулацијом пешака, као што су железничке станице, аеродроми, подземни пешачки пролази и сл.

Материјалу не сметају подземна влага ни вода. Уместо лепком плоче се за бетонску подлогу причвршћују „ластичним репом“. За чишћење овак-

вог пода довољна је сува метла. Произвођач: »Pinelli«, Burton—on—Trent, Staffordschire, England.

КАКО ЗАШТИТИТИ ЗГРАДЕ ОД ГОЛУБОВА И ВРАБАЦА

Голубови, врапци и друге птице могу се спречити да пролају зграде једним новим и безазленим средством, израбеним на бази пластичне масе. То је нека пихтијаста и инертна маса, која није лепљива ни корозивна, а ставља се на венце фасада и друга места која птице радо посећују. Маса попушта под тежином птице; она се осећа не сигурном и одлеће да нађе друго боље место. Маса је безбојна, нешкољива за птице и све врсте грађевинског материјала. Средство је са потпуним успехом испробано на многим знаменитим зградама у разним земљама. Ова пластична маса се не смрзава и не топи, а може без губитка ефекта да апсорбује количину нечистоће једнаку својој тежини.

Ово средство се продаје у мањим тубама (150 гр) или у судовима за употребу на великим површинама. Наноси се помоћу специјалне једноставне ручне пумпе. Техничко име: »Rentokil Repellant«. Произвођач: »Rentokil Export Div«, Felcirt, East Grinstead, Sussex, England.

САВЕТУЈЕМО — ПРОЧИТАЈТЕ

Родољуб Чолаковић: ЗАПИСИ ИЗ ОСЛОБОДИЛАЧКОГ РАТА

Увек је лепо и пријатно пратити казивања о неким догађајима када она долазе из пера учесника у њима. Догађаји и личности изиђу пред вас и ви се, уколико прича одмиче, све више уносите у њих и чини вам се да сте и сами учесник у сусретима, походима или биткама. Тако ће вас Родољуб Чолаковић, политичар, један од организатора покрета и књижевник, провести кроз Србију, Босну и друге крајева наше земље и приближити вам оно време и људе када је хитлерова солдатека, после окупирања готово свих европских држава, кренула на Совјетски Савез. У то време страве и покоља југословенски народи су показали колико се и како треба да воли домовина и ево:

Дрињача, 1941. „Прво што смо чули кад смо сјели за сто пред једном крчком била је

вијест да је Ужички партизански одред ослободио Ужице. Један сељак причао нам је да су Нацисти тако брзо побегли из Ужица, да нису имали кад да униште фабрику пушака и

Поред знаменитих дела овог плодног писца (Свадба, Лелејска гора и др.) Српска књижевна задруга издала је 1967. године и збирку приповедака под, на први поглед, чудним насловом: Гости.

Ко су ти гости у годинама ратног вихора у црногорском кршу око Мојковца, Берана, Подгорице и других предела поносних и храбрих Црногораца? Одмах ћемо схватити када прочитамо десет приповедака ове занимљиве књиге. То су

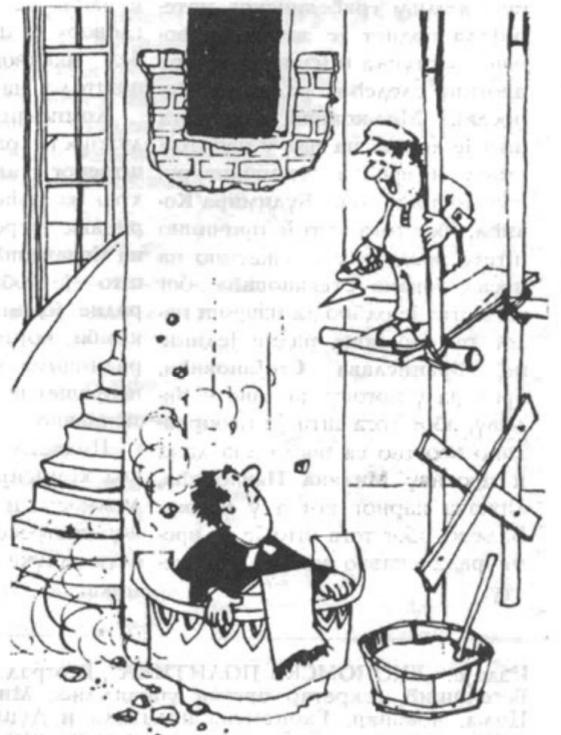
муниције ни да однесу новац из Народне банке“...

И тако: топло, сликовито, са тугом или ведрином кроз пределе и ратне године.

Михајло Лалић: ГОСТИ

гости, устаници или издајници, звани или незвани, који су се ту обрели са оружјем у руци, куцајући на врата домаћина у раштрканим насељима између и поврх планина. А ти су домаћини одвајкада дочекивали путника намерника сољу и хлебом и пружали му кров над главом и пуно гостопримство. Али какви су сада ови гости? Добри и зли, осинони и питоми, ухрањени и гладни. Кога примити а кога не. И да ли се сме не примити „госта“? Прочитајте. (Д.П.)

ГРАЂЕВИНАРСКА

— Није то ништа! Ономад ми је један пао са осамнаестог спрата

ДОШЛИ У ЈУНУ 1970.

ДОБРОДОШЛИ
У КОЛЕКТИВ

У РЈ ЗА ПРОИЗВОДЊУ ГРАБЕВИНСКОГ МАТЕРИЈАЛА

Здравковић Александар, Савић Милован, Марковић Лепосава, Милованић Радивоје, Токовић Борбе, Томић Иван, Тодоровић Милорад, Лазаревић Златомир, Лазаревић Милош, Лазаревић Јордан, Ружичић Андрија, Павловић Драган, Николић Верољуб, Младеновић Миодраг, Кузмић Милета, Кузмановић Благоје, Раковић Миодраг, Јовановић Петар, Терзић Видоје, Вуковић Драган, Бошковић Слободан, Перић Миле, Николић Крсто, Драгојловић Света, Арсенић Негослав, Милошевић Живан, Ивановић Миливоје,

Росић Радоје, Стевановић Љубиша, Тујић Живко, Стаменковић Славко, Годовић Војислав, Годовић Златомир, Митровић Ранко, Ковачевић Томислав, Крмић Александар, Јовановић Миодраг, Бошковић Томислав, Лазић Борбе.

У РЈ ОПЕРАТИВА — ОБРЕНОВАЦ

Лукић Живорад и Максимовић Раденко.

У РЈ МАШИНСКИ ПАРК

Јовановић Миодраг, Комненовић Живота, Лукић Србољуб, Перић Бранислав.

У РЈ ЗА ПРОИЗВОДНО ТЕХНИЧКА ПИТАЊА

Зоговић Јулијана, Плавшић Слободанка, Јовановић Гордана.

У РЈ ДРУШТВЕНИ СТАНДАРДА

Пауновић Оливера, Јовановић Секула.

НАПУСТИЛИ У ЈУНУ, 1970 ГОДИНЕ

Из радне јединице за производњу грабевинског материјала

Савић Милован, Томић Иван, Кузмановић Милета, Јанковић Петар, Терзић Видоје, Перић Миле, Милошевић Живан, Тујић Живко, Лукић Светислав, Бранковић Радојко, Алексић Миладин, Боковић Гига, Марковић Драган, Васић Лепосава, Павловић Драгутин, Роксић Ненад, Тадић Борисав, Шаиновић Слободан.

Из РЈ ОПЕРАТИВА — Обреновац

Максимовић Раденко.

ЗАНИМАЋЕ ВАС ...

СУПЕР-БРЗИ БЕТОН

ОПШТЕ је познато да је за очвршћивање бетона потребно најмање 28 дана. Тек после тога може се сматрати да је материјал стекао непромењива механичка својства. Мора ли баш тако да буде?

Инжењери бристоуске фирме Робинсон билдинг из Велике Британије имају бољи предлог. Изливени бетон се покрива специјалном нисковолтажном фолијом која га лагано загрева и већ после осам часова очвршћавање је завршено. Осим брзине, нови метод нуди велику предност што омогућава бетонирање и при врло ниским температурама када се вода замрзава и спречава везивање цемента са шљунком.

СИНТЕТИЧКЕ ЦИГЛЕ

ЈЕДНА енглеска фирма почела је производњу синтетичких цигала које се без великог везивног средства могу „упасовати“ једна у другу, уколико се ради о вертикалним преградама. Толеранција димензија цигала износи — 0,05 милиметара. Као производни материјал служи поливинилхлорид.

Цигле су шупљикаве, свака има три коморе одвојене чврстим зидовима. Оваква производња цигала је много економичнија, а цигле су много боље нарочито у погледу топлотне изолације. Синтетичке цигле могу да се производе у разним бојама. Нису запаљиве и не распадају се под дејством ултраљубичастих зрачења.

НА ШЕСТОЈ СЕДНИЦИ УПРАВНОГ ОДБОРА

О ПРИГОВОРИМА РАДНИКА

НА ШЕСТОЈ редовној седници Управни одбор је размотрио и више приговора наших радника.

● Одбија се као неоснован приговор радника **Витора STEVANOVIĆ** на решење о распореду, јер је решење донето на основу одлуке Кадровске комисије на закону основане.

● Одбија се као неоснован приговор радника **Предрага MARINKOVIĆA** на решење о распореду, јер је решење донето на основу одлуке Кадровске комисије и на закону засновано.

● Одбијен је као неоснован и приговор **Мирославе BABIĆ** о распореду на радно место, као и **Добриле BORBEBIĆ** о распореду на радно место из истих разлога.

● Управни одбор је усвојио приговор раднице **Браниславе FIŠIĆ** на решење о распореду на радно место. Служба општих и кадровских послова дужна је да донесе ново решење о распореду раднице на радно место фактуристе — кореспондента и дактилографа, у радној јединици Трговине.

● Усвојен је и приговор радника **Предрага VOJINOVIĆA** на решење о распореду на радно место, а Служба општих и кадровских и правних послова донеће ново решење о распореду **Предрага VOJINOVIĆA** на радно место референта за смештај у РЈ Друштвени стандарда.

● Управни одбор је усвојио приговор **Љубице POPOVIĆ** на решење о распореду на радно место. Она ће бити распоређена на место благајника у једној од продавница грабевинског материјала у Љигу и Лајковцу после њиховог отварања.

● Управни одбор је разматрао захтев за посредовање у вези са приговором на решење о распореду раднице **Мирославе BABIĆ**, па је нашао да је захтев за посредовање неоснован и одбио га. Служба општих и кадровских послова дужна је да обавести Скупштину општине Обреновац — Одељење за опште привредне послове и буџет — о одлуци Управног одбора „14. октобра“ поводом захтева за посредовање.

● Одбијен је као неоснован приговор **Драгојле MARINKOVIĆ** у делу који се односи на одлуку о пријему на рад на одређено време.

● Усвојен је захтев радника **Јована PAVŠIĆA** да му се исплати износ од 1.000 динара за трошкове седице од Сједице до Обреновца, а према члану 65. Правилника о расподели личних доходака.

Сви радници који су поднели приговор Управном одбору биће писмено обавештени о резултатима приговора од служби општих, кадровских и правних послова.

Повреде радне дужности

У току 1970. године највише недисциплине, па и највише прекретања поступка због повреде радне дужности било је у радној јединици **Машинског парка**. Комисији ове радне јединице поднет је захтев за вођење поступка и изрицање мере против **Томислава Гајића, Велимира Стевановића, Живорада Симића, Радивоја Бегенишића, Славка Стевановића, Велимира Јанковића, Момчила Милосављевића и Слободана Бегенишића**, због тога што су се коцкали за време рада. Противу **Милојке Павловића и Војислава Калиничанина** поднет је захтев за вођење поступка због тога што су самовољно напустили радна места пре истека радног времена, а противу **Момчила Милосављевића и Велимира Стевановића**, због тога што су неоправдано изостали са посла по један дан, и противу **Јелесић Милутина**, због тога што је без одобрења надлежног руководиоца камионом предузећа вршио услуге приватном лицу.

Комисији за заштиту радне дужности радне јединице за производњу грабевинског материјала поднет је захтев за вођење поступка и изрицање мере противу следећих радника: **Мирослава Миљковића**, због тога што је дошао на рад у напитом стању и вребао техничког руководиоца погона, **Будимира Колића**, због тога што је причинио штету предузећу и закаснио на посао, **Јована Стевановића** због тога што је одбио да изврши налог руководиоца радне јединице, **Бранислава Стојановића**, бравара у погону циглане у Ваљеву, због тога што је неоправдано изостао са посла два дана и противу **Милана Павловића**, лојача парног котла у погону Ваљева, због тога што је за време рада спавао на радном месту.

Комисији за заштиту радне дужности радне јединице **Грабевинске оперативе Обреновац** поднет је захтев за вођење поступка и изрицање мере против **Филипа Томића и Томислава Велимировића** због тога што су одбили да раде 8 часова дневно и ако је одлуком о прерасподели радног времена за ову радну јединицу одређено 8 часова, противу **Веселина Марковића и Михаила Марића** због тога што су се свађали на радном месту за време рада, противу **Славка Вујичића и Станка Живковића** због самовољног напуштања посла.

Комисији за заштиту радне дужности радне јединице **Грабевинске оперативе Београд** поднет је захтев за вођење поступка и изрицање мере противу **Обрада Шаркочевића**, чувара на градилишту у Гроцкој, због тога што је за време рада напустио радно место, отишао у кафану и напио се а после вребао пословођу и шефа градилишта и без икаквог разлога пуцао из пиштоља на градилишту.

Комисији за заштиту радне дужности радне јединице **Друштвеног стандарда** поднет је захтев за вођење поступка и изрицање мере противу **Слободана Ковачевића**, возача, због тога што је обмануо руководиоца радне јединице да је возило — комби, којим се превози храна радницима на градилиште, неисправно иако је било потпуно исправно.

Поднети захтеви налазе се код комисија за заштиту радне дужности и оне треба да закажу претресе на којима ће донети одлуке о одговорности радника.

СПОРТ ИМА УСЛОВА И ЗА РЕКРЕАЦИЈУ ...

У прошлом броју, у овој рубрици, било је речи о спортској (не)активности у нашем предузећу, иако за ово постоје основни услови. Није међутим само спорт, неактивношћу у првом реду друштвено-политичких организација, остао на зачелу бриге за задовољење стандардних потреба радника, особито оних које ће допринети да они појачају психичку и физичку конкуренцију како би били спремни за извршење својих свакодневних радних задатака.

Ако је за значајнију спортску активност потребно познавање основних правила спортских дисциплина и поседовање бар минимума упорности или умешности да би се радник могао укључити студиозније, за образовање активности одмора радника (редакције) не треба много претходне умешности осим добре воље, и разуме се, мало средстава. Како користимо паузу у

току радног времена, затим време за дневни, недељни и годишњи одмор? Да ли смо то препустили стихiji изговарајући се да сваки човек има право да на свој начин и по својој вољи користи слободно време? Ако је истина да је неотуђиво право грађанина да располаже слободним временом, ноторна је истина и то да савременом животни темпо и борба за високу производњу налажу да се том грађанину — раднику помогне да правилно и активно (путем малих такмичења, излета, организованих одмора и друго) искористи то своје право како би сачувао своју кондицију, побољшао здравље и био спремнији за рад.

Све ово не значи да у нашем колективу ништа није чињено на организовању активног одмора, али да је већ сада неопходан организованији и смисленији рад и на овом пољу у то нема сумње. (Д.)